

Millî Edebiyat / Sade Dil ve Hece Ölçüsüyle Yazılmış Şiir

1. Servetifünun şiiriyle Millî Edebiyat Dönemi şiirini karşılaştıran aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Servetifünun şiirinde dile ağır tamlamalar ile Arapça ve Farsça sözcükler, Millî Edebiyat şiirinde ise İstanbul konuşma dili hâkimdir.
- B) Servetifünun şiirinde karşılıksız aşk, umutsuzluk ve hayal kırıklıkları gibi bireysel konular, Millî Edebiyat şiirinde tarih, kahramanlık, halkın yaşantısı gibi toplumsal konular tercih edilmiştir.
- C) Servetifünun şiirinde estetik ön plandayken Millî Edebiyat şiirinde toplum yararı gözetilmiştir.
- D) Servetifünun şiirinde aruz ve hece ölçüsü, Millî Edebiyat şiirinde ise serbest şiir kullanılmıştır.
- E) Servetifünun şiirinde divan edebiyatından devşirilen serbest müstezat nazım biçimi kullanılmış, Millî Edebiyat şiirinde ise halk edebiyatı nazım biçimleri örnek alınmıştır.

2. (I) Millî Edebiyat Dönemi'nde sade dil ve hece ölçüsü ile yazan şairlerin şiirlerinde didaktik ve epik özelliklerin ağır bastığı söylenebilir. (II) Bu şairler şiirlerini daha çok tarihten ve halkın sorunlarından aldığı konulara ayırmakla birlikte mesnevilerden ilham alarak aşk şiirleri yazmaktan da geri durmamışlardır. (III) Halkın konuşmasını şiire sokmuşlar, anlaşılmaz yabancı tamlamalardan uzak durmuşlardır. (IV) Halk edebiyatının biçimsel yapılarını kullanmaya çalışmışlardır. (V) Ziya Gökalp ve Mehmet Emin Yurdakul bu tarzda şiir kaleme alan şairlerin önde gelenleri arasındadır.

Bu parçada numaralanmış yargıların hangisinde bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Ak gömlekle gözyaşımı silerim

Kara taşla bıçağımı bilirim

Vatanımçün yücelikler dilerim

Bu dünyada kimse kalmaz giderim

Mehmet Emin Yurdakul'un "Cenge Giderken" adlı şiirinden alınan bu dördlükten hareketle metnin oluşmasına imkân sağlayan zihniyet için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fedakârlık önemsenen bir özelliktir.
- B) Anlatımda sade dil ve ahenkte hece ölçüsü benimsenmiştir.
- C) Edebî metnin yazılış amacının sanatsal gücü gösterilemek olduğuna inanılır.
- D) Millî ve manevi değerlere sıklıkla vurgu yapılır.
- E) Vatan sevgisi ve bağımsızlık duygusu ön plandadır.

4. *Yürüyordum: Ağlıyordu ırmaklar;
Yürüyordum: Düşüyordu yapraklar;
Yürüyordum: Sararmıştı yaylalar;
Yürüyordum: Ekilmişti tarlalar.*

Bu dizelerin ahenk özellikleri ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Ulama örnekleri vardır.
- B) Söz tekrarlarına yer verilmiştir.
- C) Tam uyaktan yararlanılmıştır.
- D) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
- E) Ek şeklinde redif kullanılmıştır.

5. *Çoban dedi: "Ülkeler hep gitse de
Kopmaz bende Anadolu Ülkesi"
Bülbül dedi: "Düşman haset etse de
İstanbul da şakiyacak Türk sesi"*

Çalış çoban, kurtar öz yurdunu.

Şairlerden topla, bülbül bir ordu.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Uyak ve redife yer verilmiştir.
- B) İstiare sanatı yapılmıştır.
- C) Açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.
- D) Hece ölçüsüyle kaleme alınmıştır.
- E) Çobanların çalışkanlığı ele alınmıştır.

6. *Turanın bir ili var*

Ve yalnız bir dili var

Başka dil var diyenin

Başka bir emeli var

Türklüğün vicdanı bir

Dini bir, vatani bir

Fakat hepsi ayrılır

Olmazsa lisanı bir

Bu dördlükten hareketle Ziya Gökalp'in fikrî ve edebî anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dili, Türklüğü birleştiren en önemli unsur olarak görmektedir.
- B) İslamcılık fikrinin benimsetilmesinde şiirin değerli bir araç olduğu kanısındadır.
- C) Şiirde ahenk unsurlarının kullanımını önemser.
- D) Dil birlik anlayışının önemine inanır.
- E) Şiir dilinin konuşma dilen yakın olması gerektiğini düşünür.

Millî Edebiyat / Sade Dil ve Hece Ölçüsüyle Yazılmış Şiir

7. Aşağıdakilerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi şiirinin beslendiği kaynaklarından biri olarak gösterilemez?

- A) Destanlar ve halk hikâyeleri
- B) Örf ve âdetler
- C) Atasözleri ve deyimler
- D) Tarihî zaferler
- E) İlmî gelişmeler

8. I. *Uçtunuz gittiniz siz ey kuşlar;
Küçücük, ser-sefid baykuşlar
gibi kar*

*Sizi dallarda, lânelerde arar.
Gittiniz, gittiniz siz ey mürgân,
Şimdi boş kaldı serteser yuvalar;*

- II. *Yaradanın kitabını kaldırtmam
Osmancığın bayrağını aldırtmam
Düşmanımı vatanıma saldırtmam
Tanrı evi viran olmaz giderim.*

Bu şiir parçalarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Birincisinde benzetme ikincide dolaylama örneği vardır.
- B) İkincisi Millî Edebiyat geleneğini yansıtmaktadır.
- C) İkincisinde biz duygusu ön plandadır.
- D) Birinci aruz, ikinci hece ölçüsü ile söylenmiştir.
- E) İkisinde de sade ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır.

9. *Evinin yemişi erikle elma,
Komşunun bağından hurmayı alma!*

*Başka dile uymaz annenin sesi,
Her sözün ararsan vardır Türkçesi!*

Yapı, içerik, dil ve anlatım özellikleri dikkate alındığında bu dizelerin aşağıdaki edebî gelenek, dönem ve ekollerden hangisini temsil ettiği söylenebilir?

- A) Destan Dönemi Türk Edebiyatı
- B) Klasik Türk Edebiyatı
- C) Servetifünun Edebiyatı
- D) Millî Edebiyat
- E) Tanzimat Edebiyatı

10. I. *Şu kopan fırtına Türk ordusudur ya Rabbi!
Senin uğruna ölen ordu budur ya Rabbi!
Ta ki yükselsin ezanlarla müeyyed namın!
Galip et çünkü bu son ordusudur İslam'ın.*

- II. *Yolumuz gaza, sonu şehâdet,?
Dinimiz ister sıdk ile hizmet,
Anamız vatan, babamız millet,
Vatanı ma'mur eyle Yârabbi!?
Milleti mesrur eyle Yârabbi!*

Bu şiir parçaları hangi özellikleri bakımından birbirine benzemektedir?

- A) Ölçü - Söz tekrarı
- B) İçerik - Teşbih
- C) Nazım birimi - Kafiye örgüsü
- D) Yarım kafiye - Sözcük şeklinde redif
- E) Üslup - mübalağa

11. Aşağıdaki edebî dönem, tarz ve ekollerden hangisi Millî Edebiyat Dönemi şiir dilinin ve söyleyiş biçiminin kaynaklarından biridir?

- A) Halk Edebiyatı
- B) Divan Edebiyatı
- C) Fecriati Edebiyatı
- D) Servetifünun Edebiyatı
- E) Tanzimat Edebiyatı

12. Aşağıdaki dizelerden hangisi "sade dil ve hece ölçüsü" ile şiir yazan şairlerin sanat anlayışlarını yansıtmaktadır?

- A) Halk bir viran kale, duvarı siyâh,
Giren de peşiman, girmeyen de ah,
Duyarız biz ona hürmet, siz ikrah,
Size dert veren şey bize bir felah!
- B) İlk hasretiyle gençliğimin ilk elemeleri
Ey paslı tellerinde gülen, ağlayan aruz,
Ey eski dost yâd edelim eski demleri,
Mademki son sedanı dağıtmış, yorulmuşuz!
- C) Başka sanat bilmeyiz karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz
- D) Ölüm âsûde bahâr ülkesidir bir rinde;
Gönlü her yerde buhurdan gibi yıllarca tüter.
Ve serin serviler altında kalan kabrinde
Her seher bir gül açar; her gece bir bülbül öter
- E) Zavallı ben, elimdeki şu üç telli saz ile
'Milletimin felâketli hayatını söyleyim;
'Dertlilerin gözyaşını çevrem ile sileyim!

